

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан економічного факультету
А.В. Череп
« 30 серпня 2023 р.

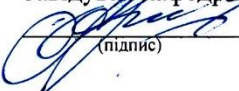

ОРГАНІЗАЦІЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит»

Укладач: Ткаченко С.М., к.т.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри фінансів, банківської
справи та страхування

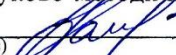
Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.
Завідувач кафедри

(підпис) А.П. Кушик
(ініціали, прізвище)

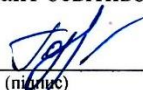
Ухвалено науково-методичною радою
економічного факультету

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Голова науково-методичної ради факультету

(підпис) І.І. Дугієнко
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) А.В. Горбунова
(ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів денна форма – 3 Кількість кредитів заочна форма – 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Вибіркова	
		Цикл дисциплін професійної та практичної підготовки	
Розділів – 2	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин денна форма – 90 Загальна кількість годин заочна форма – 120		4	5
		Семестр	
		7	9
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. самостійної роботи студента – 6 год.	Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»	20 год.	6 год.
		Практичні	
	10 год.	6 год.	
	Рівень вищої освіти: бакалаврський	Самостійна робота	
		60 год.	108 год.
		Вид підсумкового контролю:	
залік		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Організація і функціонування комерційного банку» є надання студентам знань і навичок щодо комплексного розуміння основних аспектів банківського бізнесу: від створення та організації банків до питань регулювання їх діяльності Національним банком України; формування системи знань у галузі організації та технології здійснення банками пасивних і активних операцій, надання банківських послуг, сприяти розвитку у студентів професійних якостей, навичок і фахового мислення.

Навчальна дисципліна «Організація і функціонування комерційного банку» є необхідною складовою частиною вивчення циклу дисциплін професійної та практичної підготовки. Вона дає студентам змогу опанувати основні аспекти організації банківської справи, сформувати систему знань щодо технологій здійснення банками пасивних і активних операцій, надання банківських послуг, а також розвинути в студентів професійні якості, навички та професійне мислення. Курс «Організація і функціонування комерційного банку» розрахований на студентів четвертого та п'ятого курсів економічного факультету, він складається з двох розділів.

Завдання навчальної дисципліни «Організація і функціонування комерційного банку»: довести до студентів зміст функцій банків, методів проведення банківських операцій та надання банківських послуг; навчити студентів, користуючись отриманими знаннями, самостійно вирішувати питання організації роботи з основних напрямів банківської діяльності, виконувати конкретні банківські операції, аналізувати стан кредитоспроможності позичальника, рівень фінансової стійкості банку та його надійності на ринку банківських послуг.

Предмет дисципліни – організаційні засади діяльності банків, які пов'язані зі здійсненням банківських операцій, наданням послуг юридичним і фізичним особам – клієнтам банків, а також відносинами на міжбанківському ринку й взаємодією банків із регулятором.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- характерні риси сучасної банківської системи України, а також цілі, функції та принципи функціонування її окремих складових;
- законодавчі акти та нормативно-правові документи, що регулюють банківську діяльність в Україні;
- економічний зміст і правила здійснення базових банківських операцій та надання банківських послуг;
- стан, проблеми та перспективи розвитку банківської системи України;
- загальні питання організації діяльності та функціонування банків;
- структуру активних і пасивних банківських операцій;
- порядок формування фінансових ресурсів банків;
- механізм здійснення банківських операцій, пов'язаних із кредитуванням, розрахунками, фінансуванням інвестицій та наданням різноманітних послуг;
- економічні засади забезпечення фінансової стійкості та надійності банку;
- науково-методичні підходи до управління фінансовими ризиками банківської діяльності;

вміти:

- правильно організовувати роботу за окремими напрямками банківської діяльності;
- працювати з фінансовими звітами банку;
- здійснювати аналіз та оцінювання діяльності банку;
- ухвалювати самостійні рішення у сфері організації основних напрямів банківської діяльності, вживати необхідних заходів у різних економічних ситуаціях;
- визначати розмір наявних банківських ресурсів та потребу в них;
- оцінювати кредитоспроможність позичальників банківської установи;
- організовувати роботу з випуску та розміщення цінних паперів банку;
- оформлювати первинні банківські документи;
- давати оцінку та аналізувати стан ліквідності й платоспроможності банку;
- оцінювати діяльність банків за різними напрямками роботи;
- забезпечувати раціональне використання фінансових ресурсів банку;
- враховувати фактори впливу на ефективність обслуговування клієнтів банку;
- виявляти резерви зміцнення фінансової стійкості та надійності банку.

В результаті вивчення курсу студенти набувають таких компетентностей.

Загальні компетентності:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем, а також їх структури;
- здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища;
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
- розуміння специфіки функціонування банківсько-кредитних установ;
- здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;

- здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію;
- вміння використовувати методичні підходи до оцінювання фінансового стану підприємств, організацій, установ;
- здатність виявляти причинно-наслідкові зв'язки між факторами, які впливають на фінансовий стан суб'єктів господарювання та між показниками, що використовуються для його оцінки;
- вміння використовувати законодавчі та нормативні документи з питань оподаткування, кредитування, страхування, інвестування, бюджетних відносин та фондового ринку;
- здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Міждисциплінарні зв'язки

Вивчення навчальної дисципліни «Організація і функціонування комерційного банку» студенти розпочинають опанувавши навчальні дисципліни гуманітарного та професійного циклів. Теоретико-методологічною базою вивчення цієї дисципліни є такі навчальні дисципліни.

1. «Історія економіки та економічної думки» (у процесі вивчення якої студенти отримують знання з питань історії виникнення та еволюції економічних ідей і концепцій, що панували в різні історичні епохи в окремих країнах, особливостей формування законодавчої бази та виникнення фінансових відносин, процесу розвитку банківської діяльності).

2. «Мікроекономіка» (у процесі вивчення якої студенти отримують спеціальні знання щодо механізмів встановлення та відновлення рівноваги економічних систем та підвищення ефективності діяльності банківських установ).

3. «Статистика» (у процесі вивчення якої студенти отримують спеціальні знання з питань вивчення методичних підходів щодо оцінки економічної та соціальної ситуації в державі, здійснення прогностичних статистичних розрахунків на рівні окремих банків і банківської системи в цілому).

4. «Гроші і кредит» (у процесі вивчення якої студенти отримують спеціальні знання в сфері застосування основних законодавчих та нормативних актів, які регламентують порядок вирішення завдань з питань аналізу та оцінки фінансової системи, діяльності небанківських фінансових установ, ефективності роботи банків, процесу надання кредитів юридичним і фізичним особам – позичальникам).

5. «Банківська система» (в процесі вивчення якої студенти отримують спеціальні знання з питань розвитку банківської системи України, регулювання банківської діяльності на національному та міжнародному рівнях, розширення дистанційних банківських послуг, підтримки регулятором ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості банків для забезпечення стабільності банківської системи).

6. «Інвестування» (у процесі вивчення якої студенти отримують спеціальні знання з питань врегулювання інвестиційних відносин держави, банків і фізичних осіб, а також використання цих закономірностей у практиці інвестування);

У свою чергу знання з дисципліни «Організація і функціонування комерційного банку» становлять основу для вивчення таких навчальних дисциплін.

1. «Фінансовий менеджмент у банку» (за рахунок оволодіння комплексними знаннями та навичками щодо функціонування банків, специфіки органів управління банківської установи, регулювання діяльності банків Національним банком України та здійснення фінансового моніторингу їх діяльності).

2. «Фінансові послуги» (за рахунок формування теоретичних і практичних знань стосовно методів та показників оцінки й аналізу фінансового стану банків, проведення

оцінки фінансової стійкості та рівня економічної безпеки банківських установ на базі розрахунку відповідних коефіцієнтів, визначення конкурентних переваг окремих видів фінансових послуг).

3. «Фінансовий ринок» (за рахунок отримання необхідних знань щодо діяльності банків як суб'єктів фінансового ринку, їх взаємодії з іншими професійними учасниками цього ринку та особливої ролі банківських установ на фінансовому ринку), а також виконання курсових робіт, проходження виробничої практики, написання кваліфікаційної роботи магістра.

В процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Найбільш складні питання винесені на розгляд й обговорення під час практичних занять. Також вагоме значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів.

Після вивчення курсу «Організація і функціонування комерційного банку» студенти мають оволодіти теоретичними знаннями та практичними навичками щодо організації роботи банку, формування його регулятивного капіталу, надання банківських послуг і здійснення банківських операцій, міжнародних вимог з банківського нагляду та їх імплементації національним регулятором банківської діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Організаційні засади діяльності банків в Україні

Тема 1. Загальні засади організації та функціонування банків в Україні

Банківська система України: становлення, сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку. Забезпечення економічної незалежності банків. Організаційно-правові форми банку. Державні банки. Кооперативні банки. Банки в формі акціонерних товариств. Організація банківського нагляду на консолідованій основі. Банківські спілки та асоціації в Україні. Розвиток банківських груп, особливості організації їх функціонування, регулювання діяльності банківських груп.

Тема 2. Створення, державна реєстрація, ліцензування діяльності та реорганізація банків

Створення банків: учасники банків, найменування банку, статут банку. Державна реєстрація юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність. Підстави для відмови в погодженні статуту юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність. Банківська ліцензія. Порядок відкриття відокремлених підрозділів банку на території України. Порядок відкриття філій та представництв іноземних банків на території України. Дочірні банки, філії та представництва українського банку на території інших держав. Способи реорганізації банків. Умови реорганізації банку. Рішення про реорганізацію. Угода про злиття або приєднання банків.

Тема 3. Капітал, фонди та резерви банку

Структура регулятивного капіталу банку. Розмір статутного капіталу на момент державної реєстрації юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність. Порядок формування та збільшення статутного капіталу банку. Акції банку в формі акціонерного товариства та паї кооперативного банку. Істотна участь у банківській діяльності. Достатність (адекватність) регулятивного капіталу. Буфери капіталу. Резервний та інші фонди банку.

Тема 4. Управління банком

Органи управління та контролю в банку. Загальні збори учасників банку. Рада банку. Правління банку. Керівники банків. Обов'язки щодо захисту інтересів банку. Управління ризиками банківської діяльності. Внутрішній аудит банку. Обов'язки щодо інформування Національного банку України. Особливості фінансового менеджменту в банківській діяльності. Зважене управління активами та пасивами банку. Управління кредитним портфелем банку. Розвиток підходів до управління банківською інвестиційною діяльністю.

Тема 5. Вимоги до діяльності банку

Види діяльності банку. Обмеження щодо діяльності банків. Кредитні операції банків. Прямі інвестиції банків. Розрахункові банківські операції. Пов'язані з банком особи. Забезпечення конкуренції у банківській системі. Достовірність реклами банківських установ. Обов'язкове розкриття інформації банками в Україні. Вимоги щодо фінансового моніторингу.

Тема 6. Організація відносин банків із клієнтами

Регулювання відносин банку з клієнтами. Право клієнта на інформацію. Гарантування вкладів фізичних осіб в Україні. Відповідальність банку за своїми зобов'язаннями. Арешт, стягнення та зупинення операцій за банківськими рахунками. Розвиток дистанційних каналів роботи з клієнтами банківських установ. Інформатизація банківської діяльності.

Розділ 2. Фінансовий моніторинг і регулювання банківської діяльності

Тема 7. Банківська таємниця та конфіденційність інформації

Банківська таємниця в Україні. Зобов'язання щодо збереження банківської таємниці. Порядок розкриття банківської таємниці. Надання інформації про рахунки боржників. Управління ІТ-ризиками банківської діяльності в аспекті збереження банківської таємниці. Конфіденційність банківської інформації в умовах розвитку інформаційних технологій.

Тема 8. Запобігання та протидія шахрайству, легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом і фінансуванню тероризму

Робота банків із протидії фінансовому шахрайству. Запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Запобігання фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Обов'язок банків щодо ідентифікації клієнтів. Внутрішній фінансовий моніторинг у банку. Взаємодія банків із органами влади щодо запобігання та протидії шахрайству, легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом і фінансуванню тероризму.

Тема 9. Повноваження національного банку України щодо регулювання банківської діяльності та банківського нагляду

Форми регулювання банківської діяльності. Інструменти прямого та непрямого чи опосередкованого впливу на банківську діяльність з боку регулятора. Мета, організація, підстави та обсяг банківського нагляду. Процес наглядової оцінки (SREP – Supervisory Review and Evaluation Process) в Національному банку України. Кредитний реєстр. Імплементация міжнародних норм банківського регулювання та нагляду в українське банківське законодавство. Базельські вимоги до регулювання діяльності банків і пруденційний надгляд. Розширення повноважень Національного банку України.

Тема 10. Бухгалтерський облік у банках, звітність та аудит

Загальні засади ведення бухгалтерського обліку і звітності в банках. Фінансовий облік у банках. Основні форми фінансової звітності, звітність банків за міжнародними стандартами. Звіт про фінансовий стан. Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід. Звіт про зміни у власному капіталі. Звіт про рух грошових коштів. Примітки до фінансових звітів. Особливості складання консолідованої фінансової звітності. Зовнішній аудит банку.

Тема 11. Інспекційні перевірки банків

Мета та завдання інспекційних перевірок банків. Організація інспекційних перевірок банків Національним банком України. Перевірка осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України. Заходи впливу. Порядок застосування заходів впливу.

Тема 12. Проблемні та неплатоспроможні банки, ліквідація банку

Порядок віднесення банку до категорії проблемних. Особливості віднесення банку до категорії неплатоспроможних. Відкликання банківської ліцензії та ліквідація банку. Ліквідація банку з ініціативи власників.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва тематичних розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	в тому числі			усього	в тому числі		
		лекції	практ.	сам. роб.		лекції	практ.	сам. роб.
Розділ 1. Організаційні засади діяльності банків в Україні								
Тема 1. Загальні засади організації та функціонування банків в Україні	6	2	0	4	10	0	0	10
Тема 2. Створення, державна реєстрація, ліцензування діяльності та реорганізація банків	6	2	0	4	10	2	0	8
Тема 3. Капітал, фонди та резерви банку	10	2	2	6	12	0	2	10
Тема 4. Управління банком	8	2	0	6	12	2	0	10
Тема 5. Вимоги до діяльності банку	6	0	2	4	8	0	0	8
Тема 6. Організація відносин банків із клієнтами	8	2	0	6	8	0	0	8
Разом за розділом 1	44	10	4	30	60	4	2	54
Розділ 2. Фінансовий моніторинг і регулювання банківської діяльності								
Тема 7. Банківська таємниця та конфіденційність інформації	6	2	0	4	10	0	0	10
Тема 8. Запобігання та протидія шахрайству, легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом і фінансуванню тероризму	8	2	0	6	8	0	0	8
Тема 9. Повноваження національного банку України щодо регулювання банківської діяльності та банківського нагляду	8	2	2	4	12	0	2	10
Тема 10. Бухгалтерський облік у банках, звітність та аудит	10	2	2	6	12	2	0	10
Тема 11. Інспекційні перевірки банків	6	0	2	4	8	0	0	8
Тема 12. Проблемні та неплатоспроможні банки, ліквідація банку	8	2	0	6	10	0	2	8
Разом за розділом 2	46	10	6	30	60	2	4	54
Усього годин	90	20	10	60	120	6	6	108

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Загальні засади організації та функціонування банків в Україні	2	0
2.	Створення, державна реєстрація, ліцензування діяльності та реорганізація банків	2	2
3.	Капітал, фонди та резерви банку	2	0
4.	Управління банком	2	2
5.	Організація відносин банків із клієнтами	2	0
6.	Банківська таємниця та конфіденційність інформації	2	0
7.	Запобігання та протидія шахрайству, легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом і фінансуванню тероризму	2	0
8.	Повноваження національного банку України щодо регулювання банківської діяльності та банківського нагляду	2	0
9.	Бухгалтерський облік у банках, звітність та аудит	2	2
10.	Проблемні та неплатоспроможні банки, ліквідація банку	2	0
Разом		20	6

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Капітал, фонди та резерви банку	2	2
2.	Вимоги до діяльності банку	2	0
3.	Повноваження національного банку України щодо регулювання банківської діяльності та банківського нагляду	2	2
4.	Бухгалтерський облік у банках, звітність та аудит	2	0
5.	Інспекційні перевірки банків	2	0
6.	Проблемні та неплатоспроможні банки, ліквідація банку	0	2
Разом		10	6

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Загальні засади організації та функціонування банків в Україні 1.1. Організаційно-правові форми банку 1.2. Розвиток банківських груп, особливості організації їх функціонування, регулювання діяльності банківських груп	4	10
2.	Тема 2. Створення, державна реєстрація, ліцензування діяльності та реорганізація банків 2.1. Створення банків: учасники банків, найменування банку, статут банку 2.2. Угода про злиття або приєднання банків	4	8

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
3.	Тема 3. Капітал, фонди та резерви банку 3.1. Розмір статутного капіталу на момент державної реєстрації юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність 3.2. Буфери капіталу	6	10
4.	Тема 4. Управління банком 4.1. Особливості фінансового менеджменту в банківській діяльності 4.2. Управління кредитним портфелем банку	6	10
5.	Тема 5. Вимоги до діяльності банку 5.1. Вимоги до розрахункових банківських операцій 5.2. Обов'язкове розкриття інформації банками в Україні	4	8
6.	Тема 6. Організація відносин банків із клієнтами 6.1. Відповідальність банку за своїми зобов'язаннями 6.2. Розвиток дистанційних каналів роботи з клієнтами банківських установ	6	8
7.	Тема 7. Банківська таємниця та конфіденційність інформації 7.1. Порядок розкриття банківської таємниці 7.2. Конфіденційність банківської інформації в умовах розвитку інформаційних технологій	4	10
8.	Тема 8. Запобігання та протидія шахрайству, легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом і фінансуванню тероризму 8.1. Запобігання фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення 8.2. Внутрішній фінансовий моніторинг у банку	6	8
9.	Тема 9. Повноваження національного банку України щодо регулювання банківської діяльності та банківського нагляду 9.1. Мета, організація, підстави та обсяг банківського нагляду в Україні 9.2. Базельські вимоги до регулювання діяльності банків і пруденційний нагляд	4	10
10.	Тема 10. Бухгалтерський облік у банках, звітність та аудит 10.1. Основні форми фінансової звітності, звітність банків за міжнародними стандартами 10.2. Зовнішній аудит банку	6	10
11.	Тема 11. Інспекційні перевірки банків 11.1. Організація інспекційних перевірок банків Національним банком України 11.2. Перевірка осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України	4	8
12.	Тема 12. Проблемні та неплатоспроможні банки, ліквідація банку 12.1. Особливості віднесення банку до категорії неплатоспроможних 12.2. Ліквідація банку з ініціативи власників	6	8
Разом		60	108

8. Види контролю та система накопичення балів

Система накопичення балів – проста сума, тобто підраховуючи суму всіх балів, які отримав студент за семестр, визначається його підсумкова оцінка. Розподіл балів наведено в таблиці. Розподіл балів, які отримують студенти за темами кожної поточної атестації, також наведено в таблиці.

Назва теми	Кількість балів	Опитування студентів	Виконання вправ і задач	Розв'язання тестів
Капітал, фонди та резерви банку	7	3	2	2
Вимоги до діяльності банку	7	3	2	2
Повноваження національного банку України щодо регулювання банківської діяльності та банківського нагляду	7	3	2	2
Перша контрольна робота	4			
Перша поточна атестація (тестування)	5			
Загальна кількість балів	30			
Бухгалтерський облік у банках, звітність та аудит	7	3	2	2
Інспекційні перевірки банків	7	3	2	2
Проблемні та неплатоспроможні банки, ліквідація банку	7	3	2	2
Друга контрольна робота	4			
Друга поточна атестація (тестування)	5			
Загальна кількість балів	30			
Всього за підсумками поточного контролю знань	60			
Підсумковий контроль	40			

Критерії оцінювання студентів на практичних заняттях

Практичні заняття дають студентам можливість оволодіти практичними навичками з курсу «Організація і функціонування комерційного банку». За кожною темою дисципліни студент отримує бали за індивідуальне опитування (3 бали), розв'язання вправ і практичних задач (2 бали), контрольне тестування в кінці кожної теми (2 бали).

Система накопичення балів за тестування з кожної теми – проста сума, тобто сумуючи всі бали, які отримано студентом за правильну відповідь з кожного завдання тесту, отримуємо його підсумкову оцінку. Контрольне тестування складається з 20 тестових завдань. Тестове завдання містить 4 відповіді, одна з яких є правильною. За правильну відповідь на одне запитання студент отримує 0,1 бали, таким чином, відповівши правильно на всі запитання, студент може отримати 2 бали.

В разі індивідуального опитування (захисту доповідей) бали нараховуються за такою схемою.

3 бали – відповідь або завдання відзначається повнотою виконання без допомоги викладача. Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє застосовувати вивчений матеріал для внесення власних аргументованих суджень у практичній діяльності.

Студент має системні, дієві здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказу своєї думки, вирішує складні проблемні завдання;

схильний до системно-наукового аналізу та прогнозування явищ; уміє ставити та розв'язувати проблеми.

2 бал – відповідь і завдання відзначаються неповнотою виконання без допомоги викладача. Студент може зіставити, узагальнити, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; знання є достатньо повними; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Здатен на реакцію відповіді іншого студента, опрацювати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат і захистити його найважливіші положення.

1 балів – відповідь і завдання відзначаються фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Теоретичний зміст курсу засвоєно частково, необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.

За розв'язання вправ і практичних задач бали нараховуються за такою схемою:

2 бали – студент правильно вирішив задачу;

1 бал – студент вирішив задачу з помилками;

0 – студент не вирішив задачу.

Якщо студент не набрав на практичних заняттях допуск до заліку, то він має право добирати бали на консультаціях. У межах кожного розділу студенти також проходять поточну атестацію, зокрема шляхом тестування, що дає можливість додатково перевірити теоретичні знання студента. Поточні атестації складаються з теоретичної та практичної частин. Теоретична частина дає змогу перевірити теоретичні знання студента та проводиться у формі тестування. Максимальна оцінка, яку студент може отримати за результатами тестування, становить 5 балів.

Теоретична частина складається з 20 тестових завдань. Тестове завдання містить 4 відповіді, одна з яких є правильною. За правильну відповідь на одне запитання студент отримує 0,1 бали, таким чином, відповівши правильно на всі запитання студент може отримати 2 бали.

Практична частина складається із 6 задач, максимальна оцінка за розв'язання всіх задач становить 3 бали, тобто за правильне розв'язання однієї задачі студент отримує 0,5 бали. Таким чином, виконавши правильно всі завдання обох поточних атестацій студент може отримати 10 балів.

Критерії оцінювання контрольних робіт

Студенти на практичне заняття самостійно готують контрольні роботи за результатами вивчення питань до самостійної роботи.

Перша контрольна робота:

4 бали – повне розкриття теми, наявність власної думки, висновків та списку використаних літературних джерел;

3 бали – тема розкрита не повністю, наявні помилки в оформленні;

2 бали – наявні матеріали, які не дозволили студенту розкрити тему, відсутня думка студента;

1 бал – наявні окремі матеріали, які не дозволяють оцінити думку студента щодо теми дослідження.

Друга контрольна робота:

правильне виконання вибіркового виду робіт – 4 бали;

неповне виконання вибіркового виду робіт – 3 бали;

при виконанні вибіркового виду робіт наявні окремі помилки, які змінили результат – 2 бали;

вибіркові види робіт виконані переважно неправильно – 1 бал.

Якщо за результатами поточного контролю знань студент отримає менше 35 балів, то на залік він не допускається.

Підсумковий контроль проводиться після закінчення занять у формі заліку.

Критерії оцінювання залікової роботи

Максимальна оцінка, яку студент може отримати за виконання залікової роботи, складає 40 балів (здається письмово). Залікова робота містить два теоретичні питання, кожне з яких оцінюється в 10 балів, 2 задачі, кожна з яких оцінюється в 5 балів та 20 тестових завдань, які оцінюються в 10 балів. Результат виконання студентом кожного теоретичного завдання оцінюється за такою шкалою:

10 балів – студент має глибокі, міцні, узагальнені, системні знання з предмета, вміння застосувати знання, творчу, навчальну діяльність та має дослідницький характер, самостійно оцінює різноманітні ситуації, явища, факти, відстоює свою позицію.

9-8 – студент дав не повну відповідь без суттєвих помилок або з незначними помилками.

7-5 – студент отримує у випадку, якщо він відповідає не менше ніж на 30% питання, зокрема знає тільки визначення та в загальних рисах може відповісти на питання.

4-3 – знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями.

2-1 – відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.

0 балів – студент не відповів на питання або дав не вірну відповідь.

Результат вирішення студентом однієї задачі оцінюється за такою шкалою:

5 балів – студент правильно вирішив задачу;

4 – студент вирішив задачу з незначними помилками;

3 – студент вирішив задачу з помилками, але зрозуміло, що він знає алгоритм;

2-1 – студент правильно вписав формулу та зробив спробу вирішення;

0 – студент не вирішив задачу.

Результат виконання студентом 20 тестових завдань оцінюється за такою шкалою:

10 балів – правильне виконання 20 тестових завдань;

9 балів – студент неправильно відповів на 1-2 тестових завдання;

8 балів – студент неправильно відповів на 3-4 тестових завдання;

7 балів – студент неправильно відповів на 5-6 тестових завдань;

6 балів – студент неправильно відповів на 7-8 тестових завдань;

5 балів – студент неправильно відповів на 9-10 тестових завдань;

4 бали – студент неправильно відповів на 11-12 тестових завдань;

3 бали – студент неправильно відповів на 13-14 тестових завдань;

2 бали – студент неправильно відповів на 15-16 тестових завдань;

1 бал – студент неправильно відповів на 17-19 тестових завдань;

0 балів – тестові завдання виконані не правильно.

Шкала оцінювання: ECTS, університету і національна

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90-100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85-89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75-84 (добре)		
D	70-74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60-69 (достатньо)		
FX	35-59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1-34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна

1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки «Фінанси і кредит». Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.
2. Варцаба В. І., Заславська О. І. Сучасне банківництво: теорія і практика : навч. посіб. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.
3. Васюренко О. В. Банківські операції : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 243 с.
4. Демчук Н. І., Довгаль О. В., Владика Ю. П. Банківські операції : навч. посіб. Дніпро : Пороги, 2017. 460 с.
5. Діденко С. В., Медвідь Т. А. Фінансовий моніторинг у банку : навч. посіб. Черкаси : Вид. Чабаненко Ю. А., 2014. 266 с.
6. Єгоричева С. Б. Організація фінансового моніторингу в банках : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 292 с.
7. Катан Л. І., Демчук Н. І., Бабенко-Левада В. Г., Журавльова Т. О. Банківська система : навч. посіб. Дніпро : Пороги, 2017. 444 с.
8. Копилюк О. І., Бондарчук-Грита Г. В. Банківські операції : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 447 с.
9. Копилюк О. І., Музичка О. М. Банківські операції : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.
10. Котковський В. С., Неізнана О. В. Банківські операції : навч. посіб. Київ : Кондор, 2011. 498 с.
11. Кравченко В. П., Фільштейн Л. М. Банківські операції : навч. посіб. Кіровоград : РВЛ КНТУ, 2012. 336 с.
12. Линенко А. В., Болдуєва О. В., Ярмош В. В. Банківські операції : метод. вказ. для виконання курс. роб. для студ. освітньо-кваліф. рівня «бакалавр» напр. підгот. «Фінанси і кредит». Запоріжжя : ЗНУ, 2013. 46 с.
13. Прасолова С. П., Вовченко О. С. Банківські операції : навч. посіб. та практ. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 568 с.
14. Стойко О. Я. Банківські операції : практ. посіб. Житомир : ЖНАЕУ, 2016. 132 с.

Додаткова

1. Банківська система : підручник / за ред. С. К. Реверчука. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 497 с.
2. Банківське регулювання і нагляд: методологія та практика : монографія / за ред. В. В. Коваленко. Одеса : Видавництво «Атлант», 2013. 492 с.
3. Банківський менеджмент: інноваційні концепції та моделі : монографія / Л. О. Примостка, О. О. Примостка, І. Я. Карчева та ін. ; за заг. та наук. ред. Л. О. Примостки. Київ : КНЕУ, 2017. 384 с.
4. Бобиль В. В. Фінансові ризики банків: теорія та практика управління в умовах кризи : монографія. Дніпро : Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, 2016. 300 с.
5. Глушченко О. О., Семеген І. Б. Антилегалізаційний фінансовий моніторинг: ризик-орієнтований підхід : монографія. Київ : УБС НБУ, 2014. 386 с.
6. Дмитренко М. Г. Легалізація кримінальних доходів та фінансування тероризму: сучасні економічні аспекти і вплив на розвиток банків : монографія. Київ : УБС НБУ, 2014. 302 с.
7. Довгань Ж. М. Менеджмент у банку : підручник. Тернопіль : Економічна думка, 2017. 512 с.
8. Зянько В. В., Коваль Н. О., Єпіфанова І. Ю. Банківський менеджмент : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Вінниця : ВНТУ, 2018. 126 с.
9. Копилюк О. І., Музичка О. М. Аналіз банківської діяльності : навч. посіб.

- Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. 416 с.
10. Корченко А. О., Скачек Л. М., Хорошко В. О. Банківська безпека : підручник. Київ : ПВП «Задруга», 2014. 185 с.
11. Кузнецова С. А., Болгар Т. М., Пестовська З. С. Банківська система : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 400 с.
12. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) : підручник. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 676 с.
13. Стечишин Т. Б., Малахова О. Л. Банківська справа : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 404 с.
14. Чайковський Я. І. Організація платіжних операцій банків : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 232 с.

Інформаційні ресурси

1. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків» : Постанова Правління НБУ від 15.03.2004 р. № 104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0104500-04> (дата звернення: 05.08.2019).
2. Незалежна асоціація банків України. URL: <https://nabu.ua> (дата звернення: 21.08.2019).
3. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/control/uk/index> (дата звернення: 12.08.2019).
4. Офіційний сайт Національного рейтингового агентства «Рюрік». URL: <http://rurik.com.ua> (дата звернення: 11.08.2019).
5. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. Дата оновлення: 17.10.2019. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 19.10.2019).
6. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14.10.2014 р. № 1702-VII. Дата оновлення: 24.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/1702-18> (дата звернення: 18.08.2019).
7. Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу : Постанова Правління НБУ від 26.06.2015 р. № 417. Дата оновлення: 04.04.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0417500-15> (дата звернення: 19.08.2019).
8. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова НБУ від 28.08.2001 р. № 368. Дата оновлення: 12.11.2019. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01> (дата звернення: 14.11.2019).
9. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами : Постанова Правління НБУ від 03.12.2003 р. № 516. Дата оновлення: 31.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03> (дата звернення: 19.08.2019).
10. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 23.02.2012 р. № 4452-VI. Дата оновлення: 17.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17> (дата звернення: 20.11.2019).
11. Рейтинг стійкості банків. URL: <https://minfin.com.ua/ua/banks/rating> (дата звернення: 19.08.2019).
12. Сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. URL: <http://www.fg.gov.ua> (дата звернення: 29.08.2019).

Погоджено
з навчальним відділом

«___» _____ 20__ р.

